

MASARYKOVA UNIVERZITA

Správa dopravy
se zvláštním zaměřením na
úsek pozemních komunikací

**BM406K Vybrané otázky veřejné
správy a správního práva I**

6. přednáška 12. 5. 2023

Petr Havlan

Osnova přednášky a její cíl

- *Správa na úseku pozemních komunikací*
- *Správa na ostatních úsecích dopravy*
 - *drážní doprava*
 - *letecká doprava*
 - *lodní doprava*
 - - *vnitrozemská plavba*
 - - *námořní plavba*
- **Cíl:** cílem této přednášky je, aby studenti byli s to vymezit a v tom podstatném přiblížit pojem správa dopravy, potažmo správa na úseku pozemních komunikací a pojmy na dalších úsecích dané správy.

Správa na úseku pozemních komunikací

- nejrozsáhlejší součást dopravní infrastruktury ČR
- *právní úprava*
 - **zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích**
 - upravuje:
 - kategorizaci PK, jejich stavbu, podmínky užívání a jejich ochranu
 - práva a povinnosti vlastníků PK a jejich uživatelů a
 - výkon státní správy ve věcech PK
 - vyhláška č. 104/1997 Sb., kterou se provádí zákon o pozemních komunikacích

Správa na úseku pozemních komunikací

- **organizace správy na tomto úseku**
 - silniční správní úřady
 - *Ministerstvo dopravy*
 - *krajské úřady*
 - *obecní úřady obcí s rozšířenou působností*
 - *celní orgány (celníci, celní úřady a celní ředitelství)*
 - působnost silničních správních úřadů vykonávají v určitém rozsahu také obce v přenesené působnosti
 - odstupňovaná působnost se tedy odvíjí zejména od vztahu příslušného SSÚ k jednotlivým kategoriím a třídám PK

Správa na úseku pozemních komunikací

- **do působnosti SSÚ spadá** (rekapitulace) hlavně:
 - rozhodování o zařazení PK do příslušné kategorie či třídy
 - působnost speciálního stavebního úřadu (jen pro srovnání)
 - rozhodování o zrušení určitých PK
 - povolování zvláštního užívání PK
 - projednávání přestupků a také
- výkon **státního dozoru**

Správa na úseku pozemních komunikací

- **PK – definice**
 - *dopravní cesta*
 - *určená k užití silničními a jinými vozidly a chodci*
 - *včetně pevných zařízení nutných pro zajištění tohoto užití a jeho bezpečnosti*

- **Kategorizace PK**
 - a) dálnice
 - b) silnice
 - c) místní komunikace
 - d) účelové komunikace

Správa na úseku pozemních komunikací

- **a) dálnice**
 - určeny pro *rychlou dálkovou a mezistátní dopravu silničními motorovými vozidly*
 - přístupné nikoli „všeobecně“
 - bez přímého přístupu ze sousedních pozemků; přístupné pouze z pozemků či nemovitostí sloužících pro účely dálnice
 - oddělená místa napojení pro vjezd a výjezd
 - směrově oddělené jízdní pásy
 - bez úrovnňových křížení
 - podle určení a dopravního významu se rozlišují dálnice
 - I. třídy (do účinnosti zákona č. 268/2015 Sb. „původní“ dálnice)
 - II. třídy (do účinnosti zákona č. 268/2015 Sb. „původní“ rychlostní komunikace)

Správa na úseku pozemních komunikací

▪ b) silnice

- určeny k užití *silničními a jinými vozidly a chodci*
 - veřejně přístupné
- podle určení a dopravního významu se rozlišují silnice
 - **I. třídy** zejména pro dálkovou a mezistátní dopravu (mohou být vystavěny jako „rychlostní silnice“ - podobné parametrům dálnice)
 - **II. třídy** pro dopravu mezi okresy
 - **III. třídy** k vzájemnému spojení obcí nebo jejich napojení na ostatní PK

Správa na úseku pozemních komunikací

▪ c) místní komunikace

- veřejně přístupné komunikace, které slouží *převážně místní dopravě na území obce*
- podle určení, dopravního významu a stavebně technického vybavení se rozlišují místní komunikace
- *I. třídy* – zejména rychlostní místní komunikace
- *II. třídy* – dopravně významné sběrné komunikace s omezením přímého připojení sousedních nemovitostí
- *III. třídy* – obslužné komunikace
- *IV. třídy* – komunikace nepřístupné provozu silničních motorových vozidel nebo na kterých je umožněn smíšený provoz

Správa na úseku pozemních komunikací

- **d) účelové komunikace**
 - **veřejné (veřejně přístupné)** slouží ke
 - *spojení jednotlivých nemovitostí pro potřeby vlastníků nebo*
 - *ke spojení těchto nemovitostí s ostatními PK nebo*
 - *k obhospodařování zemědělských a lesních pozemků*
 - **neveřejné (veřejně nepřístupné)**
 - PK v uzavřeném prostoru nebo objektu, které slouží potřebě vlastníka nebo provozovatele
 - přístupné jen v rozsahu a způsobem, který stanoví vlastník nebo provozovatel uzavřeného prostoru nebo objektu

Správa na úseku pozemních komunikací

- **zařazování PK do kategorií (a tříd)**
 - rozhoduje příslušný **silniční správní úřad**
 - na základě
 - *určení PK*
 - *jejího dopravního významu a*
 - *stavebně technického vybavení*
- jde o změnu podstatnou, protože změna kategorie, potažmo třídy PK může vyžadovat také změnu vlastnických vztahů k ní

Správa na úseku pozemních komunikací

- *u účelové komunikace nemusí být rozhodnuto SSÚ – vzniká „ze zákona“ po splnění stanovených znaků*
- znaky ÚK
 - zákon + judikatura
 - 1) stálá a v terénu patrná dopravní cesta, která
 - 2) naplňuje účel stanovený v zákoně, přičemž
 - 3) její vlastník dal souhlas k obecnému užívání veřejností
a zároveň
 - 4) tato cesta naplňuje nutnou komunikační potřebu
 - pokud jsou splněny **kumulativně**, vzniká ÚK
 - ÚK nemusí být nutně stavbou podle stavebního zákona, resp. výsledkem stavební činnosti
 - nerozhoduje stav v katastru nemovitostí druh pozemku ani využití; zpravidla „ostatní plocha - ostatní komunikace“, nejde ale o závazný údaj

Správa na úseku pozemních komunikací

- **vlastnictví PK**
 - a) dálnice – vlastní stát
 - b) silnice
 - I. třídy – vlastní stát
 - II. a III. třídy – vlastní kraj, na jehož území se nacházejí
 - c) místní komunikace – vlastní obec, na jejímž území se nacházejí
 - d) účelové komunikace – vlastní právnická nebo fyzická osoba
 - možný konflikt mezi obecným užíváním a vlastnickým právem, je-li vlastníkem soukromá osoba
 - PK jako předmět vlastnického práva – stavba dálnice, silnice a místní komunikace *není* součástí pozemku
 - PK lze chápat také jako veřejný statek – „věc určená k obecnému užívání je veřejný statek“ (§ 490 ObčZ)

Správa na úseku pozemních komunikací

- *správa* dálnice, silnice nebo místní komunikace zahrnuje zejména pravidelné a mimořádné prohlídky, údržbu a opravy;
 - lze ji zajišťovat prostřednictvím správce
 - **PO („správce“)** zřízená nebo založená vlastníkem
 - dílčími činnostmi může být pověřena osoba v režimu veřejných zakázek (taková osoba se nestává správcem dotčené PK)
- **koncesionářská smlouva** („*PPP*“ /Public-private partnership/ *projekty*)
 - pro financování a zajištění výstavby, provozování a údržby dálnic nebo silnic I. třídy
 - je smlouvou o převedení některých práv a povinností státu jako vlastníka na vybranou právnickou osobu (koncesionáře)
 - v režimu veřejných zakázek
 - vyžaduje schválení

Správa na úseku pozemních komunikací

- **obecné užívání PK**

- „veřejnoprávní užívací titul“
- znaky
 - *každý*
 - *zásadně bezplatné*
 - *obvyklým způsobem a*
 - *k účelům, ke kterým jsou určeny*
 - *v mezích zvláštních předpisů upravujících provoz na PK a*
 - *za podmínek stanovených zákonem o PK*
- uživatel je povinen přizpůsobit se stavebnímu a dopravně technickému stavu dotčené PK

Správa na úseku pozemních komunikací

▪ omezení obecného užívání

▪ uzavírky a objížďky

- rozhoduje o nich, resp. povolení vydává příslušný silniční správní úřad
- bez nároku na kompenzaci

▪ zpoplatnění

- podle typu vozidla a ujeté vzdálenosti po zpoplatněné PK (mýtné)
 - systém elektronického mýtného
 - ve vozidlech odpovídající palubní zařízení
- podle časového období užívání zpoplatněné PK (časový poplatek)
 - dvoudílný kupón
 - od roku 2021 elektronické dálniční známky

▪ rozšíření obecného užívání

- zákon o pozemních komunikacích (za podmínek jím stanovených) umožňuje na vybraných úsecích PK provozovat vozidla, která překračují stanovené (standardní) limity (jde o tzv. gigaliny s délkou až 25,5 m)

Správa na úseku pozemních komunikací

- **zvláštní užívání PK**
 - užívání
 - *jiným než obvyklým způsobem nebo*
 - *k jiným účelům, než pro které jsou určeny*
 - vyžaduje povolení příslušného silničního správního úřadu
 - vydané na žádost a na dobu určitou
 - s předchozím souhlasem vlastníka dotčené pozemní komunikace
 - konkrétně např. přeprava zvlášť těžkých nebo rozměrných předmětů, zřizování a provozování „reklamních zařízení“, provádění stavebních prací, výjimečné užití silnice nebo místní komunikace pásovými vozidly Armády České republiky apod.

Správa na úseku pozemních komunikací

- **reklamní zařízení („billboardy“)**
 - jak výše uvedeno je zvláštním užíváním také zřízení a provozování reklamního zařízení
 - zejména na *silničním pomocném pozemku*
 - dva „režimy“
 - *režim zákona o PK*
 - *režim stavebního zákona*
 - podle zákona o PK
 - zvláštní podmínky pro vydání povolení
 - v minulosti zpřísněno (rozšířením ochranných pásem + povolením nejvýše na 5 let)
 - bez povolení je vlastník povinen reklamní zařízení odstranit, jinak zakryje a odstraní silniční správní úřad na jeho náklady
 - v praxi problém, i pokud bylo povoleno stavebním úřadem (a naopak)

Správa na úseku pozemních komunikací

▪ evidence PK

- povinností vlastníka je vést evidenci jím vlastněných PK
- základní evidencí je *passport*
 - vedou jej správci komunikací
 - rozsah a způsob vedení pasportu dálnic a silnic stanoví vlastník
 - nejmenší rozsah evidence místních komunikací stanoví prováděcí vyhláška
- *Centrální evidenci pozemních komunikací* souběžně vede Ministerstvo dopravy jako informačním systémem veřejné správy

▪ připojování PK

- zřizováním křižovatek (tj. připojováním PK navzájem)
- zřizováním sjezdů a nájezdů (tj. připojováním PK na sousední nemovitosti)
- na dálnici a „obdobnou“ silnici nebo místní komunikaci může být přímo připojena z odpočívky jen stavba, která svým účelem slouží výlučně uživatelům těchto pozemních komunikací (čerpací stanice, motorest, motel apod.)

Správa na úseku pozemních komunikací

- **silniční pozemek**

- pozemek, na němž je umístěno těleso dálnice, silnice a místní komunikace a

- silniční pomocný pozemek

- pruh pozemku přilehlého po obou stranách k tělesu dálnice, silnice nebo místní komunikace
- mimo souvisle zastavěné území obcí
- slouží účelům ochrany a údržby PK
- je ve vlastnictví vlastníka dané PK

Správa na úseku pozemních komunikací

- **součástí PK** např.:
 - všechny konstrukční vrstvy vozovek a krajnic
 - odpočívky, mostní objekty, tunely
 - zdi, násypy, příkopy, silniční pomocné pozemky
 - svislé dopravní značky, svodidla, zpomalovací prahy
 - přilehlé chodníky, veřejná parkoviště, podchody (pokud nejsou samostatnými místními komunikacemi)
 - kanalizace k odvádění povrchových vod z PK
- **příslušenství PK**   např.:
 - přenosné svislé dopravní značky
 - hlásky a jiná zařízení pro provozní informace
 - veřejné osvětlení, světelná signalizační zařízení sloužící k řízení provozu
 - silniční vegetace
 - ploty, přechody zvěře
 - mýtné brány apod.

Správa na úseku pozemních komunikací

- **odpovědnost vlastníka PK za sjízdnost a schůdnost**
 - vlastník **neodpovídá** za škody vzniklé uživatelům dálnice, silnice, místní komunikace nebo chodníku ze
 - *stavebního stavu nebo*
 - *dopravně technického stavu PK*
 - vlastník **odpovídá** až za škody vzniklé uživatelům daných PK závadou ve sjízdnosti (popř. schůdnosti)
 - jde o takovou změnu ve sjízdnosti, kterou řidič vozidla nemůže předvídat při pohybu vozidla *přízpusobeném* stavebnímu stavu a dopravně technickému stavu PK a povětrnostním situacím a jejich důsledkům

Správa na úseku pozemních komunikací

- **liberační důvod**
 - nebylo v mezích možností vlastníka PK
 - *závadu odstranit*
 - u závady způsobené povětrnostními situacemi a jejich důsledky takovou *závadu zmírnit*, ani na ni předepsaným způsobem *upozornit*
- při *znečištění* dálnice, silnice nebo místní komunikace, které způsobí nebo může způsobit závady ve sjízdnosti nebo schůdnosti, musí ten, kdo znečištění způsobil, je bez průtahů odstranit a uvést tuto pozemní komunikaci do původního stavu; neučiní-li tak, je povinen uhradit vlastníkovu PK náklady s tím spojené
- rozsah, způsob a časové lhůty pro odstraňování závad upravuje prováděcí předpis

Správa na úseku pozemních komunikací

- **silniční ochranná pásma** slouží k *ochraně* PK a *provozu* na nich
 - u dálnic, silnic a místních komunikací I. a II. třídy, a to
 - ve vzdálenostech 100, 50 a 15 m od osy jízdního pásu
 - *omezení v OP*
 - pro stavby či terénní úpravy v OP je zpravidla třeba povolení SSÚ
 - povolení SSÚ se vyžaduje také pro zřízení a provozování reklamních zařízení v OP
 - pro zajištění rozhledových prostorů platí určitá omezení při umísťování objektů či vysazování vegetace
 - **zákon stanoví také omezení vlastníků nemovitostí v sousedství daných PK** např.
 - vlastníci nemovitostí v sousedství jsou povinni strpět, aby na jejich pozemcích byla provedena nezbytná opatření k zabránění sesuvů půdy, padání kamenů, lavin a stromů nebo jejich částí, vznikne-li toto nebezpečí výstavbou nebo provozem dané PK nebo přírodními vlivy; vznikne-li toto nebezpečí z jednání těchto vlastníků, jsou povinni učinit nezbytná opatření na svůj náklad
 - vlastník nemovitosti sousedící s průjezdním úsekem silnice nebo s místní komunikací v zastavěném území obce je za zákonem stanovených podmínek a pro účely zákonem stanovené (spočívající např. v umístění veřejného osvětlení nebo dopravních zařízení) strpět zřízení věcného břemene na své nemovitosti

Správa na úseku pozemních komunikací

- **inteligentní dopravní systém** je souborem elektronických prostředků, technických zařízení, programového vybavení a jiných nástrojů, které umožňují vyhledávání, shromažďování, zpřístupňování, používání a jiné zpracovávání údajů o pozemních komunikacích, silničním provozu, cestování, logistice a dopravním spojení
- jeho **účelem** je
 - zvýšení bezpečného a koordinovaného užívání pozemních komunikací a
 - snížení negativních dopadů silničního provozu na životní prostředí
- **poskytovatel služby** inteligentního dopravního systému je **povinen** při poskytování této služby:
 - užívat pouze součásti IDS, které odpovídají *specifikacím* stanoveným Evropskou komisí a uveřejněným v Úředním věstníku Evropské unie, a poskytovat služby IDS způsobem odpovídajícím těmto specifikacím
 - zajistit, aby jím poskytované služby byly v souladu s *pravidly pro zpracování osobních údajů* podle zvláštního právního předpisu

Správa na úseku pozemních komunikací

- **odpovědnost za přestupky**

(zákon č.250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich)

- **přestupky fyzických osob**

(subjektivní odpovědnost čili odpovědnost za zavinění)

Příklady:

- Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že
 - a) v rozporu s § 19 odst. 1 ZoPK omezí obecné užívání dálnice, silnice, místní komunikace nebo veřejně přístupné účelové komunikace nebo bez povolení podle § 24 ZoPK nebo v rozporu s tímto povolením neoprávněně zřídí objížďku nebo neoznačí uzavírku nebo objížďku,
 - b) v rozporu s § 25 odst. 1 až 7 ZoPK užije bez povolení zvláštního užívání dálnici, silnici nebo místní komunikaci jiným než obvyklým způsobem nebo k jiným účelům, než pro které jsou určeny, anebo nedodrží podmínky stanovené v povolení zvláštního užívání nebo v opatření obecné povahy podle § 24b ZoPK, ...
- (pachatelem přestupku může být i blíže specifikovaná fyzická osoba jako např. řidič vozidla v systému časového zpoplatnění či v systému elektronického mýtného, fyzická osoba coby vlastník sítě nebo vedení anebo fyzická osoba coby vlastník nemovitosti v silničním ochranném pásmu)
- za přestupek lze uložit pokutu do 500, 300, 200, 100, 20 a 5 tisíc Kč podle v ZoPK uvedeného druhu přestupku; příkazem na místě do 1, 5, 15, 100 tisíc Kč a v příkazním řízení do 30 tisíc Kč opět podle v ZoPK uvedeného druhu přestupku

Správa na úseku pozemních komunikací

- **přestupky právnických a podnikajících fyzických osob**
(objektivní odpovědnost čili odpovědnost za protiprávnost)

Příklady:

- Právnická nebo podnikající fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že
 - a) v rozporu s § 19 odst. 1 ZoPK omezí obecné užívání dálnice, silnice, místní komunikace nebo veřejně přístupné účelové komunikace nebo bez povolení podle § 24 ZoPK nebo v rozporu s tímto povolením neoprávněně zřídí objížďku nebo neoznačí uzavírku nebo objížďku,
 - b) v rozporu s § 25 odst. 1 až 7 ZoPK užije bez povolení zvláštního užívání dálnici, silnici nebo místní komunikaci jiným než obvyklým způsobem nebo k jiným účelům, než pro které jsou určeny, anebo nedodrží podmínky stanovené v povolení zvláštního užívání nebo v opatření obecné povahy podle § 24b ZoPK, ...
- (pachatelem přestupku může být i blíže specifikovaná právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba jako např. provozovatel vozidla v systému elektronického mýtného, právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba coby vlastník sítě nebo vedení anebo právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba coby vlastník nemovitosti v silničním ochranném pásmu)
- za přestupek lze uložit pokutu do 500, 300, 200, 100, 20 a 5 tisíc Kč podle v ZoPK uvedeného druhu přestupku
- přestupky podle zákona ZoPK projednává v přenesené působnosti obecní úřad obce s rozšířenou působností, dále Ministerstvo dopravy anebo celní úřad; příp. může projednat přestupek příkazem na místě Policie ČR, obecní policie nebo celní úřad, a to podle v ZoPK uvedeného druhu přestupku
- pokuty vybírá orgán, který je uložil

Správa na úseku pozemních komunikací

▪ vybírání kaucí

- (1) Celník je oprávněn vybrat kauci od 5 tisíc Kč do 50 tisíc Kč od řidiče motorového vozidla
 - a) který je podezřelý ze spáchání přestupku uvedeného v § 42a odst. 2 až 4 ZoPK a u kterého je důvodné podezření, že se bude vyhýbat přestupkovému řízení nebo že by případné vymáhání uložené pokuty bylo spojeno s nepřiměřenými náklady, popřípadě nebylo vůbec možné, nebo
 - b) v případě, že provozovatel tohoto vozidla je podezřelý ze spáchání přestupku uvedeného v § 42b odst. 1 písm. u) nebo § 42b odst. 1 písm. r) nebo § 42b odst. 2 písm. a) až e) ZoPK a je důvodné podezření, že se bude vyhýbat řízení o přestupku nebo že by případné vymáhání uložené pokuty bylo spojeno s nepřiměřenými náklady, popřípadě nebylo vůbec možné.
- (2) Policista je oprávněn vybrat kauci od 5 tisíc Kč do 50 tisíc Kč od řidiče motorového vozidla
 - a) který je podezřelý ze spáchání přestupku uvedeného v § 42a odst. 2 a 4 ZoPK a u kterého je důvodné podezření, že se bude vyhýbat přestupkovému řízení nebo že by případné vymáhání uložené pokuty bylo spojeno s nepřiměřenými náklady, popřípadě nebylo vůbec možné, nebo
 - b) v případě, že provozovatel tohoto vozidla je podezřelý ze spáchání přestupku uvedeného v § 42b odst. 1 písm. u) ZoPK a je důvodné podezření, že se bude vyhýbat řízení o přestupku nebo že by případné vymáhání uložené pokuty bylo spojeno s nepřiměřenými náklady, popřípadě nebylo vůbec možné.

▪ zabránění v jízdě

- Je-li celník nebo policista oprávněn vybrat od řidiče motorového vozidla kauci podle ZoPK a řidič kauci na výzvu celníka nebo policisty nesloží, přikáže celník nebo policista řidiči motorového vozidla jízdu na nejbližší místo, které je z hlediska bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích vhodné k odstavení vozidla, a
 - a) zabráni mu v jízdě použitím technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla (dále jen „technický prostředek“), nebo
 - b) zakáže pokračovat v jízdě a zadrží řidiči doklady k vozidlu a k nákladu.

Správa na úseku drážní dopravy

- zákon č. **266/1994 Sb.**, o dráhách
- **dráhou** je cesta určená k pohybu drážních vozidel včetně pevných zařízení potřebných pro zajištění bezpečnosti a plynulosti drážní dopravy
- vztahuje se na dráhy
 - železniční, tramvajové, lanové, trolejbusové
- nevztahuje se na dráhy
 - důlní, průmyslové a přenosné

Správa na úseku drážní dopravy

- **orgány státní správy**
 - drážní správní úřady - *Ministerstvo dopravy a Drážní úřad*
 - působnost drážních správních úřadů u některých drah vykonávají *obce*
 - *Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře*
 - *Drážní inspekce*
 - podřízena MD
 - zejména prošetřuje vznik mimořádných událostí

Správa na úseku drážní dopravy

- **kategorie drah** - členění z hlediska významu, účelu a technických podmínek
 - celostátní D – slouží mezinárodní a celostátní veřejné ž. dopravě
 - regionální D – dráha regionálního nebo místního významu
 - místní D – dráha místního významu
 - vlečka – slouží k vlastní potřebě provozovatele
 - zkušební D – slouží zejména k provádění zkušebního provozu nebo zkoušek
 - speciální D – slouží zejména k zabezpečení dopravní obslužnosti obce
- o zařazení do kategorie dráhy a o změnách zařazení rozhoduje *drážní správní úřad*

Správa na úseku drážní dopravy

- **subjekty**

- **provozovatel dráhy**

- vyvíjí činnosti, kterými se zabezpečuje a obsluhuje dráha a organizuje drážní doprava
 - pouze na základě úředního povolení (vydává je drážní správní úřad), a jde-li o provozování dráhy celostátní nebo regionální, i na základě osvědčení o bezpečnosti provozovatele dráhy

- **vlastník dráhy**

- zajišťuje zejm. údržbu a opravy D v rozsahu nezbytném pro její provozuschopnost a je povinen zajistit provozování D
 - na případy, kdy nemůže zajistit provozuschopnost nebo provozování dráhy, pamatuje zákon

Správa na úseku drážní dopravy

- **provozovatel drážní dopravy (dopravce)**
 - vyvíjí činnost, v rámci které vzniká právní vztah k zajištění dopravní potřeby (předmětem je přeprava)
 - děje se tak na základě
 - platné licence vydané drážním správním úřadem – osvědčuje kapacitu dráhy, rozsah poskytovaných služeb, počet drážních vozidel apod.
 - platného osvědčení dopravce
 - smlouvy o provozování drážní dopravy

Správa na úseku drážní dopravy

- **druhy drážní dopravy**
 - veřejná drážní doprava
 - je provozována k uspokojování obecných přepravních potřeb podle předem vyhlášených přepravních podmínek, zveřejněného jízdního řádu a tarifu
 - neveřejná drážní doprava
 - je provozována k uspokojování individuálních přepravních potřeb podle smluvních podmínek

- osobní a nákladní

Správa na úseku drážní dopravy

- **přepravní řád**
 - stanoví podmínky, za nichž se přepravují osoby a zavazadla
 - povinnosti cestujících
 - práva a povinnosti průvodčího

- **jízdní řád**
 - na dráze celostátní a regionální jej zpracovává přidělcce při přidělování kapacity dráhy
 - na dráze tramvajové, trolejbusové nebo speciální jej dopravce předloží drážnímu správnímu úřadu ke schválení

Správa na úseku drážní dopravy

- **ochrana dráhy**
 - ochranné pásmo
 - zákaz vstupu na veřejně nepřístupná místa dráhy
- **dále zákon upravuje** např.
 - podmínky provozování a schvalování drážního vozidla
 - vymezuje pojem „mimořádná událost“ či
 - stavbu drah

Správa na úseku letecké dopravy

- *civilní letectví* je upraveno zákonem č. **49/1997 Sb.**, o civilním letectví
- **civilním letectvím** se rozumí
 - letecké činnosti provozované v ČR civilními letadly jakékoliv státní příslušnosti pro civilní účely, jakož i
 - letecké činnosti provozované letadly státní příslušnosti ČR v cizině pro civilní účely a
 - provozování civilních letišť a poskytování leteckých služeb na území ČR

Správa na úseku letecké dopravy

- **orgány státní správy**

- ve věcech vojenského letectví *Ministerstvo obrany*
- ve věcech civilního letectví *Ministerstvo dopravy a*
 - *Úřad pro civilní letectví* (mj. schvaluje typy letadel a letovou způsobilost a vede letecký rejstřík)
 - *Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře*
 - *Ústav pro odborné zjišťování příčin leteckých nehod*

- **letecký rejstřík** obsahuje:

- evidenci letadel (zápisem do rejstříku získává letadlo státní příslušnost ČR)
- evidenci leteckého personálu

Správa na úseku letecké dopravy

- **letiště**

- územně vymezená a vhodně upravená plocha, včetně souboru leteckých staveb a zařízení letiště, trvale určená ke vzletům a přistávání letadel a k pohybům letadel s tím souvisejícím

- druhy letišť

- vnitrostátní x mezinárodní
- civilní (veřejná a neveřejná) x vojenská

- ochranná pásma

Správa na úseku letecké dopravy

- **regulace užívání vzdušného prostoru ČR**
 - jde v zásadě o pravidla jeho užívání
 - mimo zákona a podzákonných předpisů je dané užívání regulováno také mezinárodními smlouvami
 - užívání nad určitými oblastmi je omezeno či zakázáno (důvody: obrana státu, bezpečnostní důvody, ochrana životního prostředí)
 - k opuštění vzdušného prostoru může být letadlo donuceno
- **letecké služby** zajišťují bezpečnost a plynulost létání; jsou jimi např.:
 - *letové provozní služby (řízení letového provozu) včetně letištních*
 - *služby při odbavování na letišti*
 - *předletová příprava a monitorování letu či*
 - *služba tvorby letových postupů*

Správa na úseku letecké dopravy

▪ regulace tzv. leteckých činností

▪ obchodní letecká doprava

- možná pouze na základě licence vydané Úřadem pro civilní letectví
- pravidelná x nepravidelná
- vnitrostátní x mezinárodní

▪ letecké práce a další letecké činnosti

- letecké práce jsou letecké činnosti, při nichž letecký provozovatel využívá letadlo k pracovní činnosti za úplatu, dále např. vyhlídkové lety a činnost leteckých škol
- rekreační a sportovní létání je létání pro vlastní potřebu nebo potřebu jiných osob za účelem rekreace, osobní dopravy nebo sportu
- letecké činnosti pro vlastní potřebu

Správa na úseku lodní dopravy

- **vnitrozemská plavba**
- zákon č. **114/1995 Sb.**, o vnitrozemské plavbě
- vzhledem k častým změnám a potřebě podrobných pravidel je značná část problematiky upravena prováděcími právními předpisy; např.:
 - vyhláškou č. 67/2015 Sb., o pravidlech plavebního provozu
 - vyhláškou č. 45/2015 Sb., o způsobilosti osob k vedení a obsluze plavidel
 - vyhláškou č. 138/2000 Sb., o radiotelefonním provozu na vnitrozemských vodních cestách
- **orgány státní správy**
 - *Ministerstvo dopravy*
 - *Státní plavební správa* (jako tzv. jiný správní úřad)

Správa na úseku lodní dopravy

- **plavba** - rozumí se jí pohyb nebo stání plavidla na vodní cestě
- **vodní cestou** je vodní tok nebo jiný útvar povrchové vody, na kterém lze provozovat plavidla; *součástmi* vodní cesty jsou pak vodní díla a ostatní stavby a zařízení, které jsou uvedeny v příloze zákona
- **vodní cesty** se dělí na:
 - sledované vodní cesty
 - musí odpovídat plavebně provozním podmínkám
 - další členění: VC dopravně významné a VC účelové (provozuje se na nich pouze rekreační plavba a vodní doprava místního významu)
 - nesledované vodní cesty

Správa na úseku lodní dopravy

- **přístav** tvoří pozemní část přístavu a vodní část přístavu
 - pozemní část lze provozovat jen na základě povolení plavebního úřadu
 - přístavy se dělí na veřejné a neveřejné
- **plavidla**
 - zejména je u nich sledována, resp. schvalována technická způsobilost
 - jsou evidována v *plavebním rejstříku*
 - mj. mají povinnost nést českou státní vlajku
 - způsobilost k vedení plavidla má *vůdce* plavidla
 - *cejchování* - rozumí se jím určení nosnosti plavidla v závislosti na ponoru (provádí plavební úřad)
- **vodní doprava**
 - provozovat vodní dopravu pro cizí potřeby může jen ten, kdo je spolehlivý a má koncesi
 - *veřejná lodní doprava je určena pro každého a za předem stanovených podmínek*

Správa na úseku lodní dopravy

- námořní plavba
- zákon č. 61/2000 Sb., o námořní plavbě
- vedle cit. zákona existuje i řada mezinárodních smluv

- **státní správu a státní dozor** vykonává *Ministerstvo dopravy*
 - MD plní také *funkci Námořního úřadu* ve vztahu k mezinárodním smlouvám, kterými je Česká republika vázána
- zákon o námořní plavbě zejm. upravuje podmínky provozování námořní plavby pod státní vlajkou ČR a práva a povinnosti s tím spojená
- *zápis* plavidla do *námořního rejstříku* ČR
 - poté má P právo a povinnost plout pod státní vlajkou ČR
- **posádku lodě** tvoří velitel lodě (kapitán) , důstojníci a lodní mužstvo

Prameny ke studiu

- Jurníková, J. a kol. *Správní právo: zvláštní část*. 6. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2010, s. 359 a násl.
- Potěšil, L., Bražina R., Hejč, D., Králová, A., Svoboda T. *Správní právo - zvláštní část : (v příkladech a otázkách)*. 2. vydání. Brno : Masarykova univerzita, 2021, s. 94 a násl.
- Jurníková, J. a kol. *Správní právo. Zvláštní část. Studijní text pro bakaláře*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2013, s. 271 a násl.